

De Tijd, 12 maart 2014, p.11
Opinie “Men wil ons Fukushima doen vergeten.”

AVIEL VERBRUGGEN

Drie jaar na Fukushima blijven de nucleaire sector en de politici hun kop in het zand steken. Moeten ze echt een catastrofe aan den lijve voelen voor ze risico's rationeel benaderen?

De nucleaire sector wil Fukushima zo snel mogelijk doen vergeten, maar de Japanse bevolking doorziet het schimmenspel. Geen enkele bevolking nabij een nucleaire installatie wil het volgende slachtoffer zijn. Alle 54 kerncentrales in Japan liggen stil, de lokale besturen willen de werking niet langer vergunnen. De boemerang van een nucleaire catastrofe, maar ook een leerrijk experiment: Japan leeft en werkt nu zonder kernenergie. Dit is een feitelijke nucleaire uitstap binnen het jaar, in een sterk geïndustrialiseerd eiland dat een derde van zijn stroom uit kerncentrales haalde.

Nucleaire fanfare

Wie verder geld wil roken uit het nucleaire verhaal, richt zich uitsluitend op de verlenging van de levensduur van bestaande centrales. Daar is Suez-Electrabel volop mee bezig. Een stilliggende reactor veroorzaakt alleen nog kosten, tot in de eeuwigheid. Zolang mogelijk geld verdienen aan werkende reactoren is dus het doel. Natuurlijk zonder omniumverzekering, want als het misloopt, betaalt de gemeenschap.

Frankrijk blijft de vaandeldrager van de nucleaire fanfare, met België als het trommelventje ervoor en de Europese Commissie en EURATOM als majorettes. En die fanfare speelt het deuntje van de nucleaire renaissance. Saatchi&Saatchi bedenkt dure reclamecampagnes om de lege doos te verkopen aan politici en andere goedgelovigen. Het Nucleair Forum verdwaast de opinies en verhindert het publieke debat. Omdat kernenergie vecht tegen zon en windenergie, staan de CEO's van de nucleaire bedrijven vooraan in de surrealistische Magritte groep om duurzame energie te blokkeren.

Ik hoop dat er vijf lessen getrokken worden uit Fukushima.

1. De nucleaire sector leert onvoldoende uit voorgaande accidenten als bijkomende veiligheidsmaatregelen de sector te veel extra geld kosten. Zo waren de waterstofontploffingen in Fukushima niet enkel voorspelbaar, ze waren ook voorspeld. Maar de sector negeerde dat.
2. Catastrofes volgen uit het onvoorbereid zijn op effecten van voorziene gebeurtenissen (zoals tsunami's in Japan).
3. Nucleaire installaties vergen erg brede veiligheidsgordels. Een preventieve aanpak mijdt en verhuist huishoudens en industrie uit de zones van 10-30km rond installaties.
4. Mensen ervaren gedwongen ontruiming van leefgebieden als erg pijnlijk en schadelijk. Dat is moeilijk te compenseren: schrale alternatieven en karige dotaties verergeren de pijn en schade.
5. Fukushima heeft een grote hap uit het bewoonbare deel van Japan genomen. Durven we ons voor te stellen wat zoiets voor België zou betekenen bij een ramp in Tihange, Doel, of Grevelingen? Nee, liever de kop in het zand.

Aviel Verbruggen, [Hoogleraar energie- en milieu-economie, Universiteit Antwerpen](#).
www.avielverbruggen.be